

FØLGEBREV SATT I PORTO

av
Tore Haga

Det norske postvesen.
Bl. nr. 72.
(Plass for registernr.)

Angitt verdi kr. _____

400 **Følgebrev**
for innenriksk pakke.

Tjenesteblankett.

PORTO å betale
100 øre
Ved pakkens utlevering settes portomærker for beløpet på følgebrev.
Bl. nr. 85.

Til *Hans Sjusath*
Slekten v. H.
Bekkelaget h. d.

Avsenderens navn og adresse:
Sjusath
Dale i Sunnfjord
Bergen

Takstgruppe: *1.6* Vekt: *1.6* kg.

Postmannens signatur: *J.P.*

Avgangsstedets poststempel: BERGEN KRONSTAD 21-8-42

5-32. A 6. Frimerkene må ikke klippes fra følgebrevet.

Dette følgebrevet ser ikke særlig spennende ut, men innebærer vel spørsmål som kan være interessant å spekulere over. Det er altså brukt en tjenesteblankett, og denne er ikke påsatt noen lapp med registernummer, men ser ut til å ha fått et mottaksnummer. Scenarioet ser ut som at avsenderen fra Dale i Sunnfjord i august 1942 var på tur til Bergen og derfra sendte en pakke til en slektning på Bekkelaget i Oslos daværende nabokommune Aker. Videre ser vi at sendingen ble satt i porto med én krone, som var portoen for en pakke på 1,6 kg i takstgruppe I. At rubrikkene for takstgruppe og vekt har fått ombyttet utfylling, er vel slikt som kan skje i farten.

Hvorfor er det brukt en tjenesteblankett? Dette er jo noe som Posten skal bruke til sine egne formål, og ikke til vanlig pakkesending. Hadde avsenderen med seg blanketten, eller fikk han den utlevert på Kronstad postkontor i Bergen? Ekspeditøren der pliktet vel å se til at betingelsene for bruk av tjenesteblankett var oppfylt. Var de ikke det, skulle nok sendingen ha blitt forlangt frankert eller avvist. Teoretisk kan en tenke seg at ekspeditøren godtok at sendingen skulle gå som tjenestesak, og at det var på mottakerstedet at man så strengere på dette og satte sendingen i porto. Hvis ikke på mottakerstedet, må jo Bl. 85 ha blitt påsatt på Kronstad. Mer teori: Kanskje var dette fordi avsender ikke hadde en krone å betale portoen med, og kanskje han og ekspeditøren ble enige om at dette var en fin måte å få mottaker til å betale portoen uten å gå veien om postoppkrav. Det påløp jo ingen straffeporto. Noen regler om straffeporto for pakker synes ikke å ha eksistert. Det trengtes ikke, fordi porto jo skulle betales ved pakkens innlevering, og forutsetningen var selvsagt at postekspeditøren skulle sørge for at dette ble brakt i orden. Etterkrav om porto ved hjelp av Bl. 85 siktet nok helst på slike tilfeller som ettersending og retursending.

Noen åpenbar forklaring på dette tilfellet har jeg ikke.

Det snodige er at det i Bl. 85 heter at for portobeløpet skal det påsettes *portomerker* på følgebrevet ved utleveringen. Dette er altså 15 år etter at bruken av portomerker opphørte. Tilfellet er ikke enestående; jeg har et følgebrev sendt fra Oslo i 1941 og omadressert, påsatt Bl. 85 med samme tekst. Enten hadde Posten et rikelig lager av denne blanketten ved portomerkenes opphør, eller så ble den gjenoptrykt uten at noen tok inn over seg at tidene hadde endret seg. Følgebrevet fikk uansett ikke påsatt noe annet enn Bl. 85.

